
Aika 26.08.2024, klo 10:00 - 11:48

Paikka Kokoushuone Tammi

Käsitellyt asiat

- § 121 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 122 Pöytäkirjan tarkastaminen**
- § 123 Maakuntajohtajan ajankohtainen katsaus**
- § 124 Lausunto hallituksen esityksestä valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi**
- § 125 Vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman valmistelu**
- § 126 Varsinais-Suomen liiton lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sosiaalialan osaamiskustoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 ja 4§:n muuttamisesta**
- § 127 Lausunto Digi- ja väestötietovirastosta annetun lain muuttamisesta**
- § 128 Lausunto yhteiskunnan turvallisuusstrategiasta 2024**
- § 129 Etelä-Suomen visio 2040**
- § 130 Kiertotalouden green deal -sitoumuksen valmistelu**
- § 131 Pienten taajamien vesistölähtöiset hulevesiratkaisut Varsinais-Suomessa -hankkeen käynnistäminen**
- § 132 Maankäyttöjaoston 17.6.2024 antamat lausunnot ja käsittelemät asiat**
- § 133 Tiedoksi annettavat asiat**
- § 134 Viranhaltijapäätökset**
- § 135 Kokouksen päättäminen**

Saapuvilla olleet jäsenet

Ville Valkonen, puheenjohtaja
Eeva-Johanna Eloranta, 1. varapuheenjohtaja
Pekka Kuusisto, 2. varapuheenjohtaja
Ulla Achrén
Kimmo Aho
Katri Kapanen, poistui 11:37
Laura Kontu
Silvia Koski
Marko Lindberg, varajäsen
Riina Lumme, varajäsen
Mari Mikkola
Tomi Nieminen
Juhani Nummentalo
Sami Peltola
Juhani Pilpola
Jaana Reijonsaari-Korsman
Henna Takatalo
Markus Ylis-Junttila

Muut saapuvilla olleet

Kari Häkämies, maakuntajohtaja, esittelijä
Petra Määttänen, hallintojohtaja, sihteeri
Mikael Miikkola, Mv:n puheenjohtaja
Pekka Myllymäki, Mv:n I varapuheenjohtaja
Emma Lindqvist, Mv:n II varapuheenjohtaja
Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Malla Rannikko-Laine, vt. edunvalvontajohtaja
Heikki Saarento, suunnittelujohtaja, poistui 10:57
Riikka Leskinen, toimialapäällikkö
Petteri Partanen, elinkeinopäällikkö
Kirsi Stjernberg, viestintäpäällikkö
Jaana Salonen, tiedonhallinnan suunnittelija
Heli Mäkynen, johdon assistentti
Pasi Koski, alueellisen liikuntaneuvoston puheenjohtaja, poistui 10:15

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja

Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

04.09.2024

04.09.2024

Silvia Koski

Laura Kontu

---

§ 121

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kutsu ja esityslista maakuntahallituksen kokoukseen on toimitettu 20.8.2024. Maakuntahallituksen jäsenten lisäksi kutsu ja esityslista on toimitettu maakuntahallituksen varajäsenille, jotka osallistuvat kokoukseen varsinaisen jäsenen ollessa estynyt ja varsinaisen jäsenen kutsuttua varajäsenen sijaansa, sekä maakuntavaltuuston puheenjohtajille.

Kuntalain 103 §:n 2. momentin mukaan muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kuntalain 64 §:n mukaan kuntayhtymästä on soveltuvin osin voimassa, mitä kunnasta on säädetty mainitussa kuntalain pykälässä.

Ehdotus

Esittelijä: Kari Häkämies, maakuntajohtaja

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi jäsenille toimitettu esityslista.

Päätös

Puheenjohtaja Ville Valkonen totesi kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi koska läsnä oli 18 jäsentä.

Ehdotus hyväksyttiin.

---

§ 122

Pöytäkirjan tarkastaminen

Varsinais-Suomen liiton hallintosäännön 136 §:n mukaan: Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa pöytäkirjanpitäjä toimitielimen puheenjohtajan johdolla. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä.

Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua toimitielimen jäsentä, jollei toimitielin ole muuta päättänyt. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

Maakuntahallitus (mh 23.1.2009 § 31) päätti ottaa käyttöön menettelytavan, jossa pöytäkirja kiireellisiksi arvioitujen pykälien osalta tarkastetaan kokouksessa ja tarkastusmenettely merkitään pöytäkirjaan kyseisen pykälän kohdalle.

Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 31.3.2014 § 37, että pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti seuraavasti:

1. Pöytäkirjanpitäjän varmentama pöytäkirja lähetetään sähköpostitse maakuntahallituksen kokouksen puheenjohtajalle hyväksymistä varten.
2. Puheenjohtaja ilmoittaa sähköpostilla hallintojohtajalle ja hallintosihteerille pöytäkirjan hyväksymisestään.
3. Puheenjohtajan hyväksymisilmoituksen jälkeen pöytäkirja lähetetään sähköpostilla pöytäkirjan tarkastajille, jotka ilmoittavat sähköpostilla pöytäkirjan tarkastuksesta hallintojohtajalle ja hallintosihteerille.
4. Pöytäkirjan hyväksymistä koskevat sähköposti-ilmoitukset liitetään pöytäkirjaan ja puheenjohtaja allekirjoittaa tarkastetun pöytäkirjan hallintosäännön 18 §:n mukaisesti.

Ehdotus

Esittelijä: Kari Häkämies, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Laura Konnun ja Silvia Kosken.

Päätös

Maakuntahallitus valitsi pöytäkirjantarkastajiksi Laura Konnun ja Silvia Kosken.

---

§ 123

Maakuntajohtajan ajankohtainen katsaus

Liitteet

1 Ajankohtaiset_elokuu_24.pdf

Ajankohtainen katsaus.

Ehdotus

Esittelijä: Kari Häkämies, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus merkitsee ajankohtaisen katsauksen tiedoksi.

Päätös

Alueellisen liikuntaneuvoston puheenjohtaja Pasi Koski esitteli liikuntapaikkarakentamisen rahoitussuunnitelman.

Vt. edunvalvontajohtaja Malla Rannikko-Laine esitteli ajankohtaisen tilanteen budjettiriihestä, Länsiradasta sekä lähijunista.

Ehdotus hyväksyttiin.

Maakuntajohtajan ajankohtainen katsaus on pöytäkirjan liitteenä 1 § 123

§ 124

Lausunto hallituksen esityksestä valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

VSLDno-2024-317

Valmistelija / lisätiedot:

Tarja Nuotio

tarja.nuotio@varsinais-suomi.fi

aluekehitysjohtaja

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Varsinais-Suomen liitolta 1.9.2024 mennessä lausuntoa hallituksen esityksestä valtion aluehallintouudistusta koskevasta lainsäädännöstä. Lausunto tulee antaa lausuntopalvelu.fi-järjestelmän kautta ja siinä on lausunnon rakennetta ohjaavia kysymyksiä. Lopuksi on pyydetty laatimaan tiivistelmä lausunnon päähuomioista ja tiedustellaan esityksen kannattavuutta.

Esitysluonnos sisältää ehdotuksen valtion aluehallintouudistukseen liittyvästä lainsäädännöstä. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Lupa- ja valvontavirastosta (LVV), laki elinvoimakeskuksista (EVK) sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (KEHA) ja laki Ahvenanmaan valtionvirastosta. Lakiehdotukset sisältävät säännökset virastojen organisaatiosta, johtamisesta, tulosohtauksesta ja hallinnon järjestämisestä. Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa lupa- ja valvontakäytäntöä alueesta riippumatta ja sujuvoittaa lupaprosesseja. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion aluehallintouudistukseen liittyviä muita lakeja. Muutos koskee yhteensä lähes 290 eri lakia. Samassa yhteydessä laki aluehallintovirastoista, laki Sosiaali- ja terveydenhuollon lupa- ja valvontavirastosta ja laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista.

Lupa- ja valvontaviraston ja elinvoimakeskusten perustamisen seurauksena tarkennetaan säännöksiä ohjaustoimivallasta ja viranomaisten yhteistyöstä. Valtakunnallisen lupa- ja valvontaviraston tehtäviin kuuluisivat nykyisten aluehallintovirastojen (AVI) ja Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontaviraston tehtävät sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat - vastuualueelle kuuluvia tehtäviä. Elinvoimakeskusten tehtäviin kuuluisivat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille (ELY-keskukset) kuuluvat nykyiset tehtävät siltä osin kuin niitä ei siirretä Lupa- ja valvontavirastolle.

Uudistuksen yhteydessä aluehallintovirastojen kilpailu- ja kuluttajahallinnon tehtävät siirrettäisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoon, eläinten terveyttä ja hyvinvointia ja elintarvikkeita koskevat tehtävät Ruokavirastoon sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten julkisen henkilöliikenteen tehtävät Liikenne- ja viestintävirastoon. Ahvenanmaan valtionviraston asema ja tehtävät säilyisivät nykyisellään.

Esityksen mukaan valtion aluehallintouudistus ja erityisesti uuden valtakunnallisen lupa- ja valvontaviraston perustaminen keventää ohjausrakenteita, mahdollistaa eri toimialojen välisen vuorovaikutuksen, yhteensovituksen ja yhteistyön lisääntymisen. Virastolla olisi toimipaikka kaikilla sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueilla.

Kokonaisuus kytkeytyy myös ympäristöministeriössä valmisteilla olevaan yhden luukun lainsäädäntöhankkeeseen, jossa kehitetään ympäristöllisiä lupamenettelyjä koskevaa sääntelyä ja edistetään yhden luukun asiointimahdollisuutta Lupa- ja valvontavirastossa. Asiaa koskeva luonnos hallituksen esitykseksi on samaan aikaan lausuntokierroksella (19.6. – 1.9.2024).

Aluehallintouudistusta koskevan lakiesityksen mukaan elinvoimakeskusten toiminta-ajatuksena on edistää alueiden elinvoimaa. Ne edistäisivät mm. alueiden yritysten kasvua ja puhdasta siirtymää, uudistumista ja kilpailukykyä. Ne edistäisivät myös yrittäjyyttä ja elinkeinotoimintaa toimialueillaan. Elinvoimakeskuksia tulee esityksen mukaan olemaan kymmenen, joilla kaikilla on samanlaiset perustehtävävastuut. Lisäksi lakiesityksessä on lueteltu runsaasti elinvoimakeskuskohtaisia valtakunnallisia tai useamman alueen kattavia erityisvastuita.

Lainsäädäntökokonaisuus on lausuntopalvelussa osoitteessa <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=537dcf40-f979-4536-9749-7d92d46a7031>

Ehdotus

Esittelijä: Kari Häkämies, maakuntajohtaja

Pyydettynä lausuntonaan Varsinais-Suomen liitto toteaa seuraavaa:

A: Tehtävien uudelleen organisointi

1) Lupa- ja valvontavirasto ja sen tehtävät

Varsinais-Suomen liitto toteaa, että sinänsä valtakunnallisen lupa- ja valvontaviraston perustaminen vahvistaa yhdenmukaista lupa- ja valvontakäytäntöä alueesta riippumatta sekä sujuvoittaa lupaprosesseja on kannatettava. Lupaprosessien sujuvoittaminen pohjautuu pääosin tavoitteeseen käyttäjälähtöisten lupaprosessien, keskitettyjen ja digitaalisten asiointipalvelujen sekä resurssien ja osaamisen tehokkaamman hyödyntämisen tavoitteeseen.

Tässä yhteydessä on kuitenkin esitettävä huoli siitä, miten digitaalisten asiointipalvelujen kehittäminen aidosti toimivaksi ja käyttäjäystävälliseksi järjestelmäksi on toteutettavissa esitetystä melko tiukassa aikatauluraamissa (viraston on suunniteltu aloittavan toimintansa v. 2026 alussa). Valitettavasti on olemassa monia käytännön esimerkkejä digitaalisten asiointipalvelujen kehittämiseen liittyvistä haasteista ja viivästyksistä (esim. EURA2021- sähköinen asianhallintajärjestelmä), jotka ovat heikentäneet sekä viranomaisen että asiakkaiden kykyä asioiden sujuvaan käsittelyyn. Uudistuksessa on ehdottomasti huolehdittava siitä, että lupaprosesseja tukevat järjestelmät toimivat moitteetta ja käyttäjäystävällisesti.

Esityksen mukaan Lupa- ja valvontavirastolle siirtyvät alueiden käytön valvonta ja ohjaus. Nykyisin (HE 230/2017 alkaen) ELY-keskuksilla ei ole ollut ohjaustehtävää, ainoastaan edistäminen. Nyt ohjaus ollaan palauttamassa valtakunnalliselle tasolle.

Perusteluista ei selkeästi käy ilmi, mitä oikeasti tavoitellaan ja mitä tarkoitetaan ohjaustehtävällä ja koskeeko ohjaus myös maakuntakaavoitusta. Ohjaus- ja edistämistehtävien jakautuminen kahden viraston välille lisää hallinnon sekavuutta.

Varsinais-Suomen liitto pitää kannatettavana, että viraston toimialaan on otettu vahvasti mukaan myös alueellisen varautumisen tehtävät. On kuitenkin huolehdittava siitä, että kaikki alueen varautumisen kannalta keskeiset julkiset ja yksityiset tahot ovat mukana laaja-alaisessa yhteistyössä edistämässä alueellista varautumista. Hyvinvointialueiden vahva rooli varautumiseen liittyen on säilytettävä.

2) Elinvoimakeskukset ja niiden tehtävät

Hallituksen esityksessä annetaan ymmärtää, että uudistuksessa käytännössä vain uudelleen järjestellään valtion nykyisen aluehallinnon (m. AVI-ELY) tehtäviä tarkoituksenmukaisemmiksi kokonaisuuksiksi. Tosiasiallisesti hallituksen esitys hämärtää eri toimijoiden aluekehittämistä ja kuntien ja maakuntien roolia elinvoiman ja aluekehittämisen kannalta keskeisissä teemoissa.

Hallituksen esityksen mukaan pykälän 1 momentin mukaan elinvoimakeskukset olisivat perustuslain 119 §:n 1 momentista johdettavassa valtion keskus-, alue- ja paikallishallinnon viranomaisiin perustuvassa jaottelussa valtion aluehallintoon kuuluvia viranomaisia. Lisäksi momentissa säädettäisiin yleisellä tasolla keskusten perustehtävistä. Elinvoimakeskukset toimisivat valtion aluehallintoviranomaisina valtion, kuntien, työllisyysalueiden ja hyvinvointialueiden vastuulle yhteisesti kuuluvassa aluehallinnon viranomaiskokonaisuudessa. Toisaalta nykyisessä aluekehityslainsäädännössä on kirjattu maakunnan liitot aluekehitysviranomaisiksi. Tätä tehtäväjakoja ja vastuunjakoja tulee ehdottomasti selkeyttää ja varsinaisen aluekehittämisen rooli tulee säilyttää maakuntien liitoilla.

Lakiesityksessä määritellään keskusten tehtäväksi elinvoiman edistäminen. Elinvoiman edistäminen on määritelty lain 1 § kohtuullisen laajasti seuraavasti:

Elinvoimalla tarkoitetaan tässä laissa kokonaisuutta, joka kuvaa alueen kestävästä kasvusta ja puhdasta siirtymää, uudistumista ja kilpailukykyä sekä yrittäjyyden toimintaedellytyksiä, ruuantuotannon ja muun elinkeinotoiminnan kannattavuutta ja toimivia liikenneyhteyksiä, luonnonvarojen kestävästä käytöstä, luonnon monimuotoisuutta ja ympäristön hyvää tilaa, huoltovarmuutta ja turvallisuutta, työvoiman osaamista, työllisyyttä ja asukkaiden hyvinvointia sekä muita alueen vetovoimaa lisääviä tekijöitä.

Elinvoimakeskusten tehtäväksi on lisäksi myös kirjattu 2 § mukaan alueiden kehittäminen. On huomioitava, että nykyisessä laissa aluekehittämisestä 756/2021 määritellään aluekehittäminen seuraavasti:

Alueiden kehittämisen tavoitteena on edistää alueiden kestävästä kehitystä, kasvusta ja kilpailukykyä, asukkaiden hyvinvointia ja elinympäristön laatua. Alueiden kehittämisellä:

- 1) vahvistetaan kasvua tukevaa elinkeino- ja innovaatorakennetta, alueiden älykästä erikoistumista ja taloudellista tasapainoa, kestäväää alue- ja yhdyskuntarakennetta sekä saavutettavuutta;
- 2) tuetaan asukkaiden työllisyyttä, osaamista, yhtäläisiä mahdollisuuksia ja sosiaalista osallisuutta sekä maahanmuuttajien kotoutumista;
- 3) parannetaan elinympäristön laatua sekä hillitään ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista;
- 4) vähennetään alueiden välisiä ja sisäisiä kehityseroja;
- 5) parannetaan alueiden omia vahvuuksia ja erikoistumista sekä edistetään niiden kulttuuria.

On tärkeää, että eri lakien määritelmät käytännössä samaan tavoitteeseen liittyvissä tehtävissä (elinvoima vs aluekehittäminen) ovat yksiselitteiset ja yhteneväiset. Kaikki aluekehittämislain alaiset tehtävät lisäävät alueiden elinvoimaa ja toisaalta elinvoima-termin alle kuvatut asiakokonaisuudet ovat osa aluekehittämisen sisältöjä.

Kulttuuritehtävien osalta hallituksen esityksen kirjaukset ovat vahvasti liioiteltuja eikä nykytilan kuvaus ELY-keskuksen laajoista kulttuuriin liittyvistä tehtävistä/vastuista ole todellisuutta ainakaan Varsinais-Suomessa. Päävastuu kulttuurityön kehittämisestä maakunnassa on tähän saakka ollut kunnilla, järjestöillä, maakunnan liitolla ja Taiteen edistämiskeskuksella. ELY-keskuksen rooli on rajoittunut lähinnä luovien alojen yritysten tukemiseen eri rahoitusinstrumenttien kautta.

On epäselvää, miten tämä uudistus selkeyttää kulttuurin aluehallinnon viranomaisrooleja ja vahvistaa yhteistyötä, kun lakiesitysten perusteella valtion viranomaisten alueellinen toiminta asian tiimoilta näyttää edelleen siiloutuvan eri virastoihin, kuten aiemminkin. Positiivista on vahva velvoite yhteistyöstä muiden viranomaisten kanssa.

Nykyisen aluekehityslain 17 § maakuntien liittojen tehtäväksi määritetään seurata ja ennakoida aluekehitystä sekä toimintaympäristön ja osaamistarpeiden muutoksia. Tässä kohtaa on selvä ristiriita elinvoimakeskusten tehtävälistan (2 §, 1 mom) ensimmäiseen kohtaan, johon perusteluiden mukaan sisältyisi oman alueen työvoiman ja osaamistarpeiden ennakointi yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Tässä yhteydessä pitäisi vahvemmin linjata, että maakuntien liitoilla varsinaisena aluekehitysviranomaisena olisi selkeä koordinaatiovastuu maakunnan tilan seurannasta ja ennakoinnista.

Elinvoimakeskuslain tehtävälistassa (2 mom, 2 kohta) nousee vahvasti esiin elinvoimakeskusten rooli ympäristötiedon tuottajina ja jakajina. Varsinais-Suomessa ELY-keskus on hoitanut ympäristötiedon jakelutehtävää yhteistyössä Varsinais-Suomen liiton koordinoiman Lounaistiedon kanssa Ympäristö Nyt -alustalla, joka on Lounaistiedon ylläpitämä. Liiton näkökulmasta on myönteistä, että ympäristötiedon tuottaminen ja jakaminen on selkeästi määritetty elinvoimakeskusten tehtäväksi. Tehtävän käytännön toteutuksessa on kuitenkin tärkeää varmistaa kiinteä yhteistyö alueen muiden ympäristötiedon tuottajien ja tietopalvelutoimijoiden kanssa.

Elinvoimakeskusten tehtäväksi (kohta 7) on määritelty myös mm. Euroopan Unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanotehtävät. Esityksen mukaan jatkossa näitä tehtäviä voidaan edelleen vahvistaa, mutta esitys ei ota kantaa siihen, miten tämä tapahtuu. Tullaanko tehtäviä siirtämään esim. maakunnan liitoilta valtion aluehallinnon hoidettavaksi.

Elinvoimakeskusten yhteistyöstä eri toimijoiden kanssa säädettäisiin erikseen ehdotetun lain 21 §:ssä seuraavasti: *Elinvoimakeskus toimii tehtäviinsä liittyen yhteistyössä ja sen edistäjänä toimialueensa paikallisten, alueellisten sekä valtakunnallisten ja kansainvälisten viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa.* On hyvä, että asia on nostettu lakiehdotuksessa pykälätasoisena esille, mutta yhteistyön taso ja velvoittavuus jää monin osin varsin yleiselle tasolle

Elinvoimakeskuksia koskeva asetus määrittelee eri elinvoimakeskuksille valtakunnallisia ja/tai laajempia alueita koskevia erityistehtäviä. Esitys sinänsä on ymmärrettävä tehtävien erityisluonteen ja resurssien käytön kannalta, mutta esityksen tavoitetta hallinnon selkeyttämisestä ja yksinkertaistamisesta se ei täysin palvele.

Erityishuomiona Varsinais-Suomen liitto nostaa esiin epäloogisuuden erityisesti keskitetyissä/alueellisesti kohdennetuissa vesien- ja merenhoidon tehtävissä. Hallituksen asetusesityksessä 9 §:ssä on mainittu, että vesienhoidon ja merienhoidon järjestämisestä annetun lain *vesienhoidon* toimeenpanon edistämistehtävistä vastaa Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus (vastaten myös Pohjanmaan, Lounais-Suomen ja Pirkanmaan alueista). Toisaalta saman asetusehdotuksen 4 § kohdalla Lounais-Suomen elinvoimakeskukselle osoitetaan valtakunnallinen vastuu vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetussa laissa tarkoitetut *merenhoidon* toimeenpanon edistämistehtävät. Varsinais-Suomen liitto ei pidä perusteltuna, että vesienhoidon ja merenhoidon toimeenpanon edistämistehtävät eriytetään, vaan ne pitäisi säilyttää yhden viranomaisen vastuulla. Varsinais-Suomen liitto esittääkin valtakunnallisen kokonaisvastuun osoittamista Lounais-Suomen elinvoimakeskukselle myös vesienhoidon osalta. Vähintäänkin on perusteltua sisällyttää vesienhoidon edistämistehtävät Lounais-Suomen elinvoimakeskukselle myös Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Pirkanmaan ja Lounais-Suomen osalta. Toimintojen sijoittaminen Lounais-Suomen elinvoimakeskukseen on sekä hallinnon selkeyden, resurssien järkevän kohdennuksen, olemassa olevan vahvan osaamispohjan, että meri- ja vesiympäristön tuntemisen/läheisyyden vuoksi luontevin toiminnan sijoituspaikka.

Ehdotuksen mukaan Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen toiminta-alue kattaa Varsinais-Suomen ja Satakunnan (ml Ahvenanmaan) maakunnat. Turku tulee esityksen mukaan olemaan keskuksen päätoimipaikka, myös Poriin sijoitetaan toimipaikka. Tähän ei Varsinais-Suomen liitolla ole huomautettavaa.

B: Hallituksen esitysluonnosta koskevat muut mahdolliset huomiot

C: Hallituksen esitysluonnoksen sisältämät muut lakiehdotukset, joilla

---

toteutetaan uudistuksen edellyttämät tehtäväsiirrot lupa- ja valvontavirastolle, elinvoimakeskuksille, kehittämis- ja hallintokeskukselle sekä muille virastoille

Pääosa muista esityksen lakimuutoksista on melko teknisluonteisia muutoksia, joihin ei tässä yhteydessä ole tarvetta sen enempää lausua.

D: Tiivistelmä lausunnon päähuomioista

Varsinais-Suomen liitto toteaa, että laaja valtion aluehallinnon uudistus pitää sisällään monia kannatettavia muutoksia, mutta myös seikkoja, joita esityksessä on syytä tarkentaa ja tarvittaessa muuttaa.

Hallituksen esityksessä todetaan, että uudistuksella ei ole juurikaan vaikutuksia kuntien tai maakunnan liittojen tehtäviin. Tämä tulkinta on vahvasti yksinkertaistettu, sillä valtion aluehallinnon tehtävillä on lukuisia yhtymäpintoja kuntien ja maakunnan liittojen tehtäviin, joten muutoksella on väistämättä selkeitä vaikutuksia näiden hoitamiin tehtäviin. On tärkeää, että uudistuksessa huolehditaan siitä, että valtion aluehallinto pysyy alueilla ja toimii kehittäjäkumppanina kunnille ja maakunnille. Ehdottoman välttämätöntä on huolehtia toimivista ja selkeistä yhteistyörakenteista.

Koko uudistuksessa merkille pantavaa on sekä lupa- ja valvontaviraston että elinvoimakeskusten kohdalla tavoite valtion suoran ja strategisen ohjauksen merkittävästä lisäämisestä. EU:n peruseriaatteen mukaan hallinnon monitasoisuus ja läheisyysperiaatteen huomiointi on sivuutettu ja kuntien ja maakunnan liittojen rooli erityisesti aluekehittämisen sektorilla on sivuutettu lähes kokonaan. Lakiesityksiin on selkeästi kirjattava eri tahojen roolit ja vastuut aluekehittämisessä ja elinvoiman edistämässä. Aluekehittämisviranomaistehtävät on säilytettävä jatkossakin maakunnan liitojen tehtävänä.

Elinvoimakeskuksia koskeva asetus määrittelee eri elinvoimakeskuksille valtakunnallisia ja/tai laajempia alueita koskevia erityistehtäviä. Esitys sinänsä on ymmärrettävä tehtävien erityisluonteen ja resurssien käytön kannalta, mutta esityksen tavoitetta hallinnon selkeyttämisestä ja yksinkertaistamisesta se ei palvele ainakaan asiakasnäkökulmasta tarkasteltuna.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

---

§ 125

Vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman valmistelu

VSLDno-2024-296

Valmistelija / lisätiedot:

Kari Häkämies, Petra Määttänen, Elena Pekonen

kari.hakamies@varsinais-suomi.fi, petra.maattanen@varsinais-suomi.fi, elena.pekonen@varsinais-suomi.fi

maakuntajohtaja, hallintojohtaja, talouspäällikkö

Liitteet

1 alustava_talousarvio_2025.pdf

Maakuntahallitus on käsitellyt asiaa 17.6.2024 § 102.

Maakuntahallitus 26.8.2024 käsittelee alustavan talousarvion ja taloussuunnitelmaluonnoksen sekä varaa jäsenkunnille mahdollisuuden esityksien tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

Varsinais-Suomen liiton perussopimuksen 20 § mukaan: "Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi. Talousarvio ja -suunnitelma tulee käyttötalouden osalta eritellä tehtävittäin ja investointien osalta hankkeittain." Kuntien esitykset sekä lopullinen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys käsitellään maakuntahallituksessa 18.11.2024 ja viedään 9.12.2024 maakuntavaltuuston päätettäväksi. Varsinais-Suomen liiton yhteistyökomitea käsittelee talousarvion ja toimintasuunnitelmaluonnoksen syksyllä 2024.

Maakuntavaltuusto on vahvistanut vuoden 2023 tilikauden tulokseksi 6 134 euroa ylijäämää ja vuoden 2024 arvioiduksi alijäämäksi yhteensä 287 056 euroa, joka suunnitellaan katettavaksi edellisten tilikausien ylijäämätililtä.

Nykyisillä toimintatuotoilla vuodesta 2025 arvioidaan tulevan alijäämäinen 127 462 euroa. Alijäämäisyys johtuu muun muassa henkilöstökulujen kasvusta kunta-alan palkankorotusten myötä sekä yleisestä kustannusten kohoamisesta. Kuntavaalivuosina myös toimielinten kokouksia ja niistä aiheutuvia kustannuksia on enemmän.

Liiton toimintatuotot koostuvat pääosin kuntien maksuosuuksista. Maksuosuuksiin ei esitetä korotuksia.

Ehdotus

Esittelijä: Kari Häkämies, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus hyväksyy Varsinais-Suomen liiton alustavan talousarvion 2025 ja taloussuunnitelmaluonnoksen 2025-2027 sekä päättää toimittaa sen jäsenkunnille ja varata kunnille tilaisuuden esityksien tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 126

Varsinais-Suomen liiton lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 ja 4§:n muuttamisesta

VSLDno-2024-324

Valmistelija / lisätiedot:

Tarja Nuotio, Esa Höglom

tarja.nuotio@varsinais-suomi.fi, esa.hogblom@varsinais-suomi.fi

aluekehitysjohtaja, erikoissuunnittelija

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoa 13.8.2024 mennessä luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 ja 4 §:n muuttamisesta. Lausunto on aikataulusyistä annettu viraston lausuntona.

Valtioneuvoston asetuksella sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 ja 4 §:n muuttamisesta olisi tarkoitus muuttaa osaamiskeskusten lukumäärää nykyisestä kymmenestä kuuteen ja toimialueita siten, että jatkossa kullakin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612 /2021) 35 §:ssä tarkoitettulla yhteistyöalueella olisi yksi sosiaalialan osaamiskeskus. Niiden lisäksi olisi yksi ruotsinkielinen sosiaalialan osaamiskeskus, jonka toimialue käsittäisi koko maan. Lisäksi jatkossa erityisenä valtionavustuksena maksettaisiin pelkästään 1,5 prosenttia valtionavustuksen kokonaismäärästä Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuselle saamenkielisen väestön palvelutarpeiden huomioon ottamiseksi. Asetusta myös ajantasaistettaisiin siten, että muuta erityistä valtionavustusta ei jatkossa maksettaisi.

Siirtymäajan toiminnan ja uudelleenjärjestelyiden turvaamiseksi ehdotetaan, että talousarviossa vuodelle 2025 sosiaalialan osaamiskeskusten rahoitus säilyisi nykyisellä tasollaan. Sosiaalialan osaamiskeskusten vuoden 2025 valtionavustuspäätöksissä osaamiskeskusille ohjattaisiin ja painotettaisiin sosiaalityön tutkimuksen levittämistä ja jalkauttamistehtävä, jonka toteuttamiseksi valtion rahoituksesta sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen siirrettäisiin kyseiselle vuodelle miljoona euroa sosiaalialan osaamiskeskusten valtionavustuksen maksamiseen.

Muutos mahdollistaisi sosiaalialan osaamiskeskusille tiiviimmän yhteistoiminnan hyvinvointialueiden sosiaalipalvelujen ja terveydenhuollon kanssa sekä tutkimus-, koulutus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa, kun sosiaalialan osaamiskeskusten toimialueet olisivat muuta sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyötä varten luotuja rakenteita vastaavat.

Tulevat sosiaalialan osaamiskeskukset ja niiden toimialueet ovat seuraavat:

1) Etelä-Suomen yhteistyöalue: a) Etelä-Karjalan hyvinvointialue; b) Helsingin kaupunki; c) HUS-yhtymä; d) Itä-Uudenmaan hyvinvointialue; e) Keski-Uudenmaan hyvinvointialue; f) Kymenlaakson hyvinvointialue; g) Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue; h) Päijät-Hämeen hyvinvointialue; i) Vantaan ja Keravan

hyvinvointialue;

2) Itä-Suomen yhteistyöalue: a) Pohjois-Savon hyvinvointialue; b) Keski-Suomen hyvinvointialue; c) Etelä-Savon hyvinvointialue; d) Pohjois-Karjalan hyvinvointialue;

3) Sisä-Suomen yhteistyöalue: a) Pirkanmaan hyvinvointialue; b) Kanta-Hämeen hyvinvointialue; c) Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue;

4) Länsi-Suomen yhteistyöalue: a) Varsinais-Suomen hyvinvointialue; b) Satakunnan hyvinvointialue; c) Pohjanmaan hyvinvointialue;

5) Pohjois-Suomen yhteistyöalue: a) Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue; b) Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue; c) Kainuun hyvinvointialue; d) Lapin hyvinvointialue.

Edellä mainittujen osaamiskeskusten ohella tulee toimimaan ruotsinkielinen sosiaalialan osaamiskeskus, jonka toimialue käsittää koko maan.

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2025.

Ehdotus

Esittelijä: Kari Häkämies, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi Lausuntopalvelu.fi -palveluun määräaikaan mennessä toimitetun lausunnon:

Osaamiskeskusten toimialueista

Varsinais-Suomen liitto toteaa, että nyt ehdotetulla muutoksella sosiaalialan osaamiskeskusten toimialueet tulevat olemaan muuta sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyötä varten luotuja rakenteita vastaavat. Yhteistyöalueelle sijoittuvan sosiaalialan osaamiskeskusten toimialueena olisivat samat hyvinvointialueet kuin muussakin sosiaali- ja terveydenhuollossa. Tätä voidaan pitää tarkoituksenmukaisena ratkaisuna lukuisten alan yhteistoimintojen koordinoimien vahvistamiseksi ja myös kustannustehokkaan toiminnan edellytysten varmistamiseksi.

Sosiaalialan osaamiskeskusten perusrahoitus on vuonna 2025 vähenemässä lähes puoleen aiemmasta mikä luo selkeän tarpeen toimintojen kokoamiseksi ja tehostamiseksi. Osaamiskeskusten toiminta on myös pitkälti perustunut ulkopuoliseen hankerahoitukseen mikä voi haastaa toiminnan jatkuvuutta ja tulosten juurruttamista. Perusrahoituksen tason säilyttäminen olisi ensisijainen keino luoda toimintaan luoda toimintaan vaikuttavuutta pitkäjänteisesti. Toisaalta perusrahoituksen supistuminen heijastunee myös mahdollisuuksiin ylläpitää nykyisenkaltaista hanketasoa millä myös voi olla vaikutuksia toiminnan tasoon.

Varsinais-Suomen liitto katsoo yleisesti, että eri alueiden osaamiskeskusten varsin erilaiset toimintamallit- ja kulttuurit tulisi erityisesti huomioida uudistuksessa.

Lausunnonantajan näkemykset erityisen valtionavustuksen perusteista (4 §)

Erityisenä valtionavustuksena maksettaisiin 1,5 prosenttia valtionavustuksen kokonaismäärästä Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskukselle saamenkielisen väestön palvelutarpeiden huomioon ottamiseksi tarpeellisiin tehtäviin. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö ja osaamiskeskus sopivat keskenään tarkemmin valtionavustuksen käytöstä.

Valtionavustuksen yleisiä määräytymisperusteita ovat kunkin osaamiskeskuksen toimialueen asukasluku ja pinta-ala. Ruotsinkieliselle osaamiskeskukselle suoritettavan valtionavustuksen määräytymisperusteena on kuitenkin ruotsinkielisen väestön osuus koko maan väestöstä. Yhdelle tai useammalle osaamiskeskukselle voidaan lisäksi myöntää erityistä valtionavustusta sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain tarkoitetun tai muun valtakunnallisen erityistehtävän suorittamiseksi. Näin on aiemmin tehty Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskuksen osalta pohjoismaisten yhteistyöverkostojen luomiseksi kaikkien osaamiskeskusten käyttöön. Tätä pohjoismaiseen yhteistyöhön tarkoitettua erityistä valtionavustusta ei enää makseta jatkossa.

Varsinais-Suomen liitolla ei ole huomautettavaa näihin perusteisiin.

Voimaantulosta

Varsinais-Suomen liitto katsoo, että voimaantulo 1.7.2025 tarjoaa lähtökohtaisesti riittävän siirtymäajan nykyisille toimijoille tarvittavien muutosten valmistelulle. On kuitenkin huomattava, että muutosten valmistelu ja esimerkiksi nykyisten osaamiskeskusten omaisuuden, henkilöstön, velvoitteiden, sopimusten ja hankkeiden sekä muiden toimintojen siirrot uudelle toimijalle edellyttävät nykyisen henkilöstön työpanosta merkittävästi. Tämä voi haastaa varsinaisen tehtävän hoitoa siirtymäkauden aikana, joskin alueelliset muutosvalmiudet saattavat poiketa toisistaan. Tämä tulisi niin ikään huomioida muutoksen toteutuksessa.

Onko asetusmuutoksen olennaisia vaikutuksia arvioitu riittävästi? Mitä muita olennaisia vaikutuksia asetusmuutoksella voidaan arvioida olevan?

Varsinais-Suomen liitto katsoo, että vaikutusten arviointiin tulisi kiinnittää vielä enemmän huomiota erityisesti erilaisten hallintomallien ja perusrahoituksen riittävyden osalta sekä myös toiminnan vaikuttavuuden osalta. Hyvinvointialueiden erot taustatekijänä tulisi niin ikään ottaa paremmin huomioon. Lisäksi tulisi kiinnittää huomiota tarpeisiin vahvistaa valtion ohjausta toiminnassa hajanaisen toimintakentän vahvistamiseksi. Tässä yhteydessä voidaan myös tuoda esille huoli alan tutkimus- ja kehittämistyön edellytyksistä jatkossa sekä henkilöstön asemasta uudistuksessa.

Muita yleisiä huomioita asetusmuutoksesta

Varsinais-Suomen liitto nostaa esille mahdollisuuden yhdelle valtakunnalliselle kaksikieliselle osaamiskeskukselle synergiaetujen realisoiduksi ja tutkimustoiminnan edellytysten vahvistamiseksi. Toiminta tulisi tällöin toki organisoida niin, että erilaiset alueet voivat hyötyä osaamiskeskuksen toiminnasta.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 127

Lausunto Digi- ja väestötietovirastosta annetun lain muuttamisesta

VSLDno-2024-322

Valmistelija / lisätiedot:

Antti Vasanen, Malla Rannikko-Laine

antti.vasanen@varsinais-suomi.fi, malla.rannikko-laine@varsinais-suomi.fi
tietopalvelupäällikkö, vt. edunvalvontajohtaja

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Varsinais-Suomen liitolta lausuntoa hallituksen esityksestä Digi- ja väestötietovirastosta (DVV) annetun lain 2 §:n muuttamisesta. Esityksen mukaan DVV:n toimipaikkojen sijainnit päätettäisiin jatkossa valtioneuvoston asetuksen sijaan viraston työjärjestyksessä. Esitys mahdollistaisi toimipaikkojen määrän nykyistä helpomman muuttamisen, ja se perustuu valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen valtakunnalliseen suunnitelmaan 2024–2027. Digi- ja väestötietovirastolla on toimipaikat Varsinais-Suomessa Turussa ja Salossa. Esityksen lausuntoaika oli 20.6.2024–15.8.2024.

Ehdotus

Esittelijä: Kari Häkämies, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi seuraavan Lausuntopalvelun kautta 12.8.2024 annetun asiantuntijalausunnon.

Varsinais-Suomen liitto pitää tärkeänä, että mahdollisimman suuri osa kansalaisten käyttämistä palveluista voidaan tuottaa toimivina digitaalisina palveluina, jotka on suunniteltu eri käyttäjäryhmien tarpeet huomioiden. Kuitenkin kattava palveluverkko käyntiasiointia edellyttävien palvelujen turvaamiseksi on tärkeää etenkin maan tiheimmin asutuilla alueilla kuten Varsinais-Suomessa.

Digi- ja väestötietoviraston palveluista käyntiasiointia edellyttävät mm. vihkimiset, julkisen notaarin palvelut ja ulkomaalaisten väestötietopalvelujen hoitaminen. Riittävän kattava käyntiasioinnin turvaava palveluverkko on erityisen tärkeä ulkomaalaisille suunnattujen palvelujen tuottamiseksi, sillä maahanmuuton nopean kasvun odotetaan jatkuvan. Riski ulkomaalaisille suunnattujen käyntipalvelujen ruuhkautumiselle on todellinen samalla tavalla kuin poliisin lupapalveluiden osalta maan tiheimmin asutuilla alueilla. Tämän vuoksi Varsinais-Suomen liitto pitää erittäin tärkeänä DVV:n Turun lisäksi Salon toimipisteen käyntipalvelujen säilyttämistä myös tulevaisuudessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

---

§ 128

Lausunto yhteiskunnan turvallisuusstrategiasta 2024

VSLDno-2024-308

Valmistelija / lisätiedot:

Malla Rannikko-Laine

malla.rannikko-laine@varsinais-suomi.fi

vt. edunvalvontajohtaja

Turvallisuuskomitean sihteeristö on pyytänyt maakunnan liiton lausuntoa yhteiskunnan turvallisuusstrategialuonnoksesta 2024. Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa kuvataan kokonaisturvallisuuden toimintamalli, jossa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistoimintana. Kokonaisturvallisuus luo perustan suomalaisen yhteiskunnan kriisinsietokyvylle. Yhteiskunnan turvallisuusstrategia on tarkoitus hyväksyä valtioneuvoston periaatepäätöksenä loppuvuodesta 2024. Lausunnot pyydetään antamaan Lausuntopalvelussa 9.9. mennessä.

Ensimmäinen turvallisuusstrategia valmistui vuonna 2003. Nyt päivitettävä Yhteiskunnan turvallisuusstrategia on viides ja päivitystyö on käynnistynyt hallituksen päätöksellä vuonna 2021. Turvallisuusstrategian uudistaminen on kirjattu myös hallitusohjelmaan "Vahva ja välittävä Suomi". Strategia kuvaa kokonaisturvallisuuden koko yhteiskunnan asiana ja siinä huomioidaan Suomen Nato-jäsenyys ja turvallisuustilanteen muutos. Uutena kokonaisuutena varautumisen lisäksi käsitellään yhteiskunnan kykyä vastata häiriötilanteisiin ja kriiseihin eli vastetta. Strategia tukeutuu Valtioneuvoston ulko- ja puolustuspoliittiseen selontekoon ja puolustusselontekoon.

Ehdotus

Esittelijä: Kari Häkämies, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää antaa yhteiskunnan turvallisuusstrategiasta 2024 seuraavan lausunnon:

Turvallisuusstrategia antaa selkeän kuvan suomalaisen kokonaisturvallisuuden toimintamallista, jonka vahvuutena on sen kattavuus eri yhteiskunnan sektoreilla sekä kansainvälisten velvoitteiden huomioiminen.

Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot on hyvin tiivistetty strategian osaan 1 ja eri hallinnonalojen ja toimijoiden vastuita on kuvattu sen viidennessä luvussa. Koska kansainvälisen, valtakunnallisen, alueellisen ja paikallisen tason välillä tapahtuva tiedonvaihto, yhteisten tavoitteiden asettaminen ja sitoutuminen yhteistoimintaan luovat perustan kokonaisturvallisuudelle, on vastuunjakon oltava aukoton. Sekä valtion keskus-, alue- ja paikallishallinnon tehtäviä hoitavilla viranomaisilla, hyvinvointialueilla ja kunnilla on keskeinen rooli yhteiskunnan toimintojen turvaamisessa.

Alueellisen varautumisen tehtävien toteuttamisen näkökulmasta kriittisiä ovat toimivat yhteistoiminnan alustat. Tällaiseksi mainitaan alueelliset varautumisen ja turvallisuuden yhteistoimintarakenteet, kuten valmiustoimikunnat ja maakuntien turvallisuusklusterit, jotka toimivat tiedon jakamisen välineinä ja yhteisen tilannekuvan luomisessa eri toimijoiden välillä. Lisäksi alueelliset varautumisen viranomaiset yhteensovittavat toimijoiden valmiussuunnitelmat.

Käytännössä maan sisällä on ollut vaihtelevia tapoja toteuttaa alueellista varautumisyhteistyötä. Varsinais-Suomessa turvallisuusfoorumin toiminta on käynnistynyt vasta keväällä 2024. Vapaaehtoisuuden pohjalta toimiva ja hyvinvointialueen koolle kutsuma foorumi on tarpeellinen lisä alueelliselle valmiustoimikunnalle, jossa kaikki Varsinais-Suomen 27 kuntaa eivät ole edustettuina. Niin ikään hyvinvointialueen ja kuntien välinen varautumis- ja valmiusyhteistyö on vasta muotoutumassa. Häiriötilanteissa väestön tavoittaminen ja palveluiden turvaaminen edellyttävät kuitenkin saumatonta viranomaisyhteistyötä kuntien kanssa.

Varsinais-Suomen liitto pitää tärkeänä, että valtion aluehallintouudistuksessa erityistä huomiota kiinnitetään alueelliseen varautumisyhteistyöhön ja yhteistoimintaan alueellisten viranomaisten kanssa. Tavoite on kirjattu myös hallitusohjelmaan. Lisäksi liitto huomauttaa, että vaikka etenkin huoltovarmuussuunnittelua tehdään yhteistyössä aluekehittämisestä ja koheesio politiikasta vastaavien ministeriöiden sekä alue- ja paikallistason kanssa, ei maakunnan liittojen roolia ole turvallisuusstrategian luonnoksessa määritelty. Maakunnan liitot toimivat alueillaan aluekehittämisviranomaisina.

Turvallisuusstrategian osa 2 käsittelee hallinnonaloille määriteltyjä strategisia tehtäviä. Tehtäviä on kaikkiaan 56, joista lausunnossa kiinnitetään huomiota muutamaan. Varsinais-Suomi on osa kasvavaa Etelä-Suomea, jonne on keskittynyt puolet Suomen väestöstä, palveluista ja työpaikoista. Väestöennusteiden mukaan vuonna 2040 Varsinais-Suomi on Uudenmaan ja Pirkanmaan ohella maakunta, joissa asukkaiden määrä tulee edelleen kasvamaan.

Toimintojen ja asutuksen voimakas keskittyminen edellyttää muun muassa Etelä-Suomen energian saatavuuden, ruokahuollon, väestön turvallisuuden ja alueen saavutettavuuden varmistamista. Itärajan tilanteen takia kansainvälisiä yhteyksiä on vahvistettava lännessä. Erityisesti satamien merkitys korostuu. Lähes kaikki Suomen ulkomaankaupasta kulkee Itämerellä Länsi- ja Etelä-Suomen satamien kautta. Turun ja Naantalın satamien täyden kapasiteetin hyödyntäminen ja alueen investoinnit edellyttävät satamiin johtavien liikenneväylien, maantie- ja raideyhteyksien kehittämistä. Varsinais-Suomen satamat ja satamiin johtavat yhteydet ovat tavaraliikenteen lisäksi tärkeitä sotilaalliselle liikkuvuudelle, joukkojen liikkuttamiselle ja avunannolle. Mahdolliset muut reitit esimerkiksi pohjoisessa voivat olla parhaimmillaankin vain täydentäviä kuljetusreittejä.

Itämeren jännitteisyys on huomioitava maarajaturvallisuuden ohella nykyisessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa. Sisäministeriön on huolehdittava rajavartiolaitykselle riittävä meripelastuksen ja merirajavalvonnan resurssointi sekä

---

viranomaisten ympärivuorokautinen tukeutuminen Turun lentokentällä.

Pääasiassa Suomen väestönkasvu tapahtuu maahanmuuton seurauksena. Kestävä maahanmuutto on edellytys työvoiman saatavuudelle, mutta samaan aikaan on varauduttava haasteisiin etenkin kasvavissa kaupungeissa. Kotoutuminen, syrjäytymisen ehkäiseminen ja maahanmuuttajien työllistyminen tulevat vaatimaan aluekehittämisen panostuksia tiheimmin asutuilla alueilla.

Energiahuolto, energiatuotannon omavaraisuus ja toimitusvarmuus ovat tärkeitä yhteiskunnan kriittisten toimintojen jatkuvuudelle, mikä on huomioitu strategialuonnoksessa. Energiateollisuus ry on ennustanut kotimaisen sähkönkulutuksen jopa kaksinkertaistuvan vuoteen 2030 ja kolminkertaistuvan vuoteen 2040 mennessä nopean kasvun skenaariossa. Energian saanti ja riittävät siirtoyhteydet on pystyttävä turvaamaan kaikissa tilanteissa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 129

Etelä-Suomen visio 2040

VSLDno-2024-354

Valmistelija / lisätiedot:
Malla Rannikko-Laine
malla.rannikko-laine@varsinais-suomi.fi
vt. edunvalvontajohtaja

Liitteet

1 Etelä-Suomen visio 08_2024.pdf

Suomen toimintaympäristö on viime vuodet ollut perusteellisessa muutoksessa. Suomen Nato-jäsenyys, Itärajan sulkeutuminen, hyökkäyssotaa Ukrainassa käyvä naapurimaa haastavat alueiden elinvoimaa ja Suomen kansainvälistä kilpailukykyä.

Eteläisen Suomen rooli Suomen elinvoimalle ja kasvulle on tunnistettu Petteri Orpon hallitusohjelmassa. Lisäksi hallituksen aluekehittämispäätöksessä tavoitteena on hyödyntää eteläisen Suomen investointipotentiaali täysimääräisesti tuoden koko Suomeen elinvoimaa ja kasvua. Niin ikään päätöksessä todetaan seuraavaa: "Etelä-Suomen alueilla vahvuudet ja kehittämisen tarpeet painottuvat erityisesti TKI-toimintaan ja osaamiseen sekä osaavan työvoiman saatavuuden edistämiseen. Tämä kaikki edellyttää vahvaa vuoropuhelua ja yhteistyötä valtion ja alueiden välillä"

Tässä visiotyössä esitellyn faktapohjaisen tilannekuvan perusteella Etelä-Suomelle on nyt perusteltua löytää välineitä uusien investointien ja työpaikkojen synnyttämiseksi. Täysimääräinen investointipotentiaalın ulosmittaaminen edellyttää näkemyksellisyyttä sekä valtion ja alueiden tavoitteellista yhteispeliä. Laatimansa Etelä-Suomen visio 2040:n mukaisesti Etelä-Suomen maakunnat ovat valmiita tarttumaan rohkeisiin tulevaisuustekoihin ja toimimaan vastuullisina suunnannäyttäjinä koko Suomen menestyksen turvaamiseksi.

Etelä-Suomen maakunnat Etelä-Karjala, Kymenlaakso, Päijät-Häme, Varsinais-Suomi ja Uusimaa ovat yhdessä työstäneet tulevaisuuteen tähyävää alueen yhteistä näkymää vuoteen 2040 saakka. Vision mukaisesti Etelä-Suomi toimii koko maan kasvun sinnikkäänä veturina. Työperäisen maahanmuuton onnistuminen, koulutustason nosto ja jatkuva oppiminen luovat perustan elinkeinoelämän kestäväälle menestykselle. Etelä-Suomen nopeat ja toimivat yhteydet Eurooppaan tukevat Suomen vetovoimaisuutta ja saavutettavuutta. Taloudellisen toimeliaisuuden ja tulevaisuudenuskon synnyttämisen turvallisuuspoliittisesti strategiselle alueelle pitää olla koko Suomen ja Euroopan Unionin edunvalvontakysymys.

Etelä-Suomen visio 2040 pohjaa alueen omiin vahvuuksiin, talouden nivomiseen kansainväliseen kestävään kasvuun sekä työperäiseen maahanmuuttoon. Kehittämisen kärkinä on tunnistettu kuusi teemaa:

1. Suomen TKI-tavoitteet ratkaistaan Etelä-Suomessa
2. Etelä-Suomi menestyy kansainvälisessä kilpailussa osaavasta työvoimasta
3. Etelä-Suomen liikenneinfra on kriittinen koko Suomelle

4. Etelä-Suomen kokonaisturvallisuus on elintärkeä koko Suomelle
5. Vaikuttava aluekehittäminen luo hyvinvointia koko Suomeen
6. Hiilinegatiivinen Etelä-Suomi kirittää kestävästä talouskasvusta

Julkaisu lanseerataan Etelä-Suomen maakuntien tilaisuudessa Turun Eurooppafoorumissa torstaina 29.8. klo 13.30-14.15. liittojen yhteisesti järjestämän meppipaneelin yhteydessä.

Edellinen Etelä-Suomen maakuntien visio on 2000-luvun alkuvuosilta. Tuolloin Etelä-Suomen liittoumaan kuului seitsemän maakuntaa eli Varsinais-Suomi, Uusimaa, Itä-Uusimaa, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Kymenlaakso ja Etelä-Karjala. Nyt maakuntia on mukana viisi, jotka yhdessä päättivät laatia ajanmukaistetun vision Etelä-Suomen tulevaisuudesta.

Ehdotus

Esittelijä: Kari Häkämies, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi Etelä-Suomen vision 2040.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Merkitään tiedoksi, että Katri Kapanen poistui kokouksesta klo 11.37.

§ 130

Kiertotalouden green deal -sitoumuksen valmistelu

VSLDno-2022-59

Valmistelija / lisätiedot:

Riikka Leskinen

riikka.leskinen@valonia.fi

toimialapäällikkö

Kiertotalous on tulevaisuuden talousmalli, jossa tuotteet ja materiaalit pysyvät käytössä pitkään ja turvallisesti, ympäristön kantokyvyn rajoissa. Kiertotalouden green deal on vapaaehtoinen sitoumus, jolla toimija sitoutuu edistämään Suomen kiertotalouden strategisen ohjelman tavoitteita. Mukaan lähtevät toimijat määrittelevät omat tavoitteensa sekä toimet niiden saavuttamiseksi. Green deal on tarkoitettu yrityksille, toimialajärjestöille, kunnille ja maakunnille.

Green dealin toimet kytkeytyvät kiertotaloussiirtymän viiteen vaikuttavimpaan muutosalueeseen. Muutosalueet ovat:

1. Resurssiviisas rakennettu ympäristö
2. Kiertotalouteen perustuva teollisuus
3. Kestävä kulutus ja liiketoiminta
4. Materiaalitehokas energijärjestelmä
5. Uudistava ruokajärjestelmä

Kiertotalouden green dealin valmistelu alkoi keväällä 2022, jolloin ministeriöt kutsuivat toimialajärjestöjä, yrityksiä, maakuntia, kaupungeja, kuntia ja muita kiinnostuneita osapuolia mukaan. Suurin osa Suomen maakunnista, isoimmat kaupungit, keskeiset yritys- ja toimialajärjestöt, metsäteollisuuden suurimmat yritykset sekä iso joukko toimijoita rakentamis sektorilta valmistelivat yhdessä ympäristöministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa pelisääntöjä green dealille.

Tutkimuslaitosten (Syke, GTK, Luke, VTT, Aalto-yliopisto ja Tilastokeskus) luotsaamassa skenaariotyössä luotiin tilannekuva luonnonvarojen kulutuksen tilasta ja vaikutuksista ympäristöön ja talouteen. Lisäksi laadittiin tutkimukseen nojaavia skenaarioita kiertotalouden mahdollisuuksista edistää hyvinvointia ja kestävää taloutta.

Organisaatiot määrittelevät sitoumuksissaan toimia, joiden tulee tukea kiertotalousohjelman luonnonvaratavoitteita, hiilineutraaliutta ja kestävä talouden edistämistä vuoteen 2035 mennessä. Sitoumuksilla halutaan vähentää raaka-aineiden käyttöä, pidentää materiaalien ja tuotteiden käyttöikää, lisätä ympäristöä vähemmän kuormittavia ja luontopääomaa vahvistavia vaihtoehtoja sekä kehittää uusia, kiertotalouden mukaisia toiminta- ja liiketoimintamalleja. Sitoumuksia ja niiden toimeenpanon vaikuttavuutta arvioi tutkijoista koostuva arviointiryhmä.

Kiertotaloutta edistävät toimet voivat vahvistaa myös alueen omavaraisuutta ja kilpailukykyä. Varsinais-Suomen maakuntaohjelman tavoitteena on olla puhtaiden ratkaisujen, innovaatioiden ja kestävä kasvun hiilineutraali edelläkävijä. Kiertotalouden green deal on yksi tapa edistää tavoitteen etenemistä ja viestiä alueen edelläkävijäroolista sekä kansallisesti että Euroopassa. Sitoumus voi vauhdittaa

---

Varsinais-Suomen alueen toimijoille tärkeiden toimien etenemistä sekä rahoituksen ja sopivimpien kumppanien löytymistä. Maakunnalla on mahdollisuus toimia alustavana uusille teollisuudenaloille, kehittyville teknologioille ja arvoketjuille, jolloin Kiertotalouden green deal tarjoaa kehyksen konkreettisten toimenpiteiden määrittelyyn.

Kiertotalouden green deal julkistetaan 12.9., jolloin julkistetaan ne organisaatiot, jotka green deal -sitoumusta valmistelevat. Varsinais-Suomen osalta valmistelu etenee syksyn 2024 aikana keskeisten sidosryhmien kanssa, jolloin voidaan tunnistaa ne toimet, joihin alueella on halua ja kyvykkyyttä sitoutua.

Lisätietoa aiheesta sekä sitoumuksen periaatteet: <https://ym.fi/kiertotalouden-green-deal>

Ehdotus

Esittelijä: Kari Häkämies, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää käynnistää valmistelun Kiertotalouden green deal -sitoumuksen tekemiseksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 131

Pienten taajamien vesistölähtöiset hulevesiratkaisut Varsinais-Suomessa -hankkeen käynnistäminen

VSLDno-2024-326

Valmistelija / lisätiedot:
Riikka Leskinen
riikka.leskinen@valonia.fi
toimialapäällikkö

Pienten taajamien vesistölähtöiset hulevesiratkaisut Varsinais-Suomessa -hanke on saanut myönteisen rahoituspäätöksen (26.6.2024 ESAELY/723/2024) Etelä-Savon ELY-keskukselta valtion talousarvion momenteilta 35.10.61 (Vesien- ja ympäristönhoidon tukeminen) osana ympäristöministeriön Ahti-ohjelmaa.

Hankkeen tavoitteena on lisätä Varsinais-Suomen kuntien yhteistyötä hulevesien hallinnassa ja siten vesiensuojelussa, erityisesti Saaristomeren valuma-alueella, muun muassa tarjoamalla koulutuksia ja yhteisiä tapaamisia kunnissa hulevesiasioita käsitteleville sekä niistä päättävälle. Tarjoamalla kuntien työntekijöille ja päättäjille asiantuntijavetoista apua, tuetaan kuntia erilaisissa käytännön kokeiluissa hulevesien hallinnassa sekä viestinnässä. Kuntiin jaetaan tietoa parhaista käytössä olevista menetelmistä erityisesti luontopohjaisista hulevesiratkaisuista. Hanke tukee kuntia, jotta näitä menetelmiä otettaisiin laajemmin käyttöön. Viestinnän avulla lisätään tietoa luontopohjaisista hulevesiratkaisuista ja kannustetaan niiden käyttöön kuntien ja kuntalaistenkin keskuudessa. Tavoitteena on vähentää hulevesien aiheuttamia haittavaikutuksia pienvesissä ja vesistöissä sekä tukea kuntia ilmatoriskien hallinnassa.

Hankkeen koordinaattorina toimii Varsinais-Suomen kuntien ympäristö- ja ilmastotyön asiantuntijaorganisaatio Valonia, ja sitä toteutetaan tiiviissä yhteistyössä alueen kuntien ja muiden hulevesien parissa toimivien sidosryhmien kanssa. Hanke tuottaa kuntiin uusia käytäntöjä hulevesien hallintaan, lisää kuntien välistä yhteistyötä ja laadukasta viestintää hulevesistä ja niiden käsittelystä. Verkostomainen toiminta ja hulevesitapaamiset jatkuvat myös hankkeen päätyttyä hankkeen tuottamien suositusten mukaisesti.

Hanke tukee seuraavia Varsinais-Suomen maakuntastrategian toimenpiteitä: 2. Toteutetaan pilotointi- ja demonstraatiokohteita, joilla edistetään alueen ympäristö- ja ilmastohaasteiden ratkaisujen kaupallistamista ja levittämistä, 44. Kunnat, valtio ja maanomistajat toteuttavat yhdessä luonnon monimuotoisuutta lisääviä toimenpiteitä ja perustavat riittävän kattavan suojelu- sekä viherrakenneverkoston.

Hankkeen kesto on 1.8.2024 – 15.7.2025. Hankkeen kokonaisbudjetti on 89 244 euroa ja Etelä-Savon ELY-keskuksen avustusosuus on 71 395 euroa, joka kattaa 80 % toteutuneista kokonaiskustannuksista. Valonian omarahoituksen osuus on 17 849 euroa (20 %). Hankkeelle perustetaan oma kustannuspaikka.

Ehdotus

Esittelijä: Kari Häkämies, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. käynnistää Pienten taajamien vesistölähtöiset hulevesiratkaisut Varsinais-Suomessa -hankkeen
2. ottaa hankkeelle käyttöön kustannuspaikan
3. että hankkeen tilivelvollinen on suunnittelujohtaja, joka myös allekirjoittaa hankkeeseen liittyvät sopimukset ja sitoumukset .

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

---

§ 132

Maankäyttöjaoston 17.6.2024 antamat lausunnot ja käsittelemät asiat

Valmistelija / lisätiedot:

Heikki Saarento

heikki.saarento@varsinais-suomi.fi

suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaoston 17.6.2024 pöytäkirja:

- Vastine Vaasan hallinto-oikeudelle valitukseen maa-aineslupapäätöksestä Loimaan Virttaankankaan tekopohjavesilaitoksen suoja-alueella
- Lausunto ehdotuksesta Varsinais-Suomen ja Satakunnan merkittäviksi tulvariskialueiksi
- Lausunto Mynämäen Saartennokkaan vireillä olevan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta
- Lausunto Naantalin Luolalaan suunnitellun vedyn ja ammoniakkin tuotantolaitoksen YVA-selostuksesta
- Lausunto Naantalin Asemanseudun asemakaavanmuutoksen luonnoksesta
- Lausunto Raision Myllypellon koulun asemakaavanluonnoksesta
- Lausunto Ruskon Ketunluolan asemakaavan muutoksen ja laajennuksen luonnoksesta.

Lausuntopyynnöt, jotka eivät anna aiheutta Varsinais-Suomen liiton lausunnon antamiseen:

1. Destia Oy:n maa-aineslupa Kemiönsaaren tilalla Korpsnokärret 6:1 (7.5.2024/220)
2. Etelä-Suomen AVI:n Kauriskallion Munatukku Nikula Oy:n Someron munituskanalahanke (15.5.2024/241)
3. Etelä-Suomen AVI:n Munax Oy:n Mymämäen munituskanalan laajennushankkeen päivitetystä ympäristövaikutusten arviointiselostus (15.5.2024/242)
4. Kemiönsaaren Dragsfjärdin itäisen saariston rantaosayleiskaavan muutosluonnos Norra Furuholm (301/7.6.2024)
5. Kemiönsaaren Dragsfjärdin itäisen saariston rantaosayleiskaavan ja Västanfjärdin rantayleiskaavanmuutos Grånäs-Grundvik (302/7.6.2024)
6. Koski TI kunnan Kirkonseudun korttelien 51, 52, 53, 56 ja 61 eli Pappilantähti alueen asemakaavanmuutos (16.5.2024/245)
7. Koski TI kunnan Jokimetsän alueen asemakaavanmuutosluonnos (16.5.2024/246)
8. Loimaan kaupungin Lamminkadun ympäristön asemakaava (21.5.2024/257)
9. Loimaan kaupungin Papinkadun korttelin 6 osan asemakaavanmuutos (21.5.2024/258)
10. Oikorata Salon kaupunkialueella -asemakaavanmuutos (3.6.2024/287)
11. Paimion keskustan rata-alueen asemakaavanmuutos (4.6.2024/292)
12. Paraisten kaupungin Paraistenportin ranta-asemakaavan osan muutos ja laajentaminen (23.4.2024/198)
13. Paraisten kaupungin Timmerholmin ranta-asemakaava (238/14.5.2024)
14. Paraisten kaupungin Houtskarlin Hyypeisten Hästön ranta-asemakaavanluonnos (247/16.5.2024)

-
15. Salon Riikki-Mustamäki yleiskaavan muutos (212/2.5.2024)
  16. Pyhärannan kunnan lhoden asemakaava (18.4.2024/192)
  17. Suomen ympäristökeskuksen hankevastaavan vastaus aiempiin lausuntoihin Ruotsin talousvyöhykkeen Eustrasalt-merituulipuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (6.5.2024 /214)
  18. Työ- ja elinkeinoministeriön Suomen yhdenntetys energia- ja ilmastosuunnitelman (NECP) päivitys (22.5.2024/260)
  19. Uudenkaupungin Korsaaaren ranta-asemakaavanmuutosluonnos (21.5.2024/259)
  20. Uudenkaupungin Telakkatien asemakaavamuuotosluonnos (30.5.2024/285)
  21. Ympäristöministeriön asetus rauhoitettujen eläinten aiheuttaminen vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun asetuksen muuttamisesta (23.5.2024/261)
  22. Ympäristöministeriön lakiluonnos ilmastolain muuttamisesta (27.5.2024/266)

Ilmoitukset Varsinais-Suomen liiton luottamustoimielimien päätöksistä ovat olleet nähtävillä pöytäkirjojen tarkastusten jälkeen liiton kotisivuilla www.varsinais-suomi.fi otsikon "Päätöksenteko / Esityslistat ja pöytäkirjat" alla.

Ehdotus

Esittelijä: Kari Häkämies, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus merkitsee maankäyttöjaoston pöytäkirjan 17.6.2024 tiedoksi eikä käytä otto-oikeuttaan.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

---

§ 133

Tiedoksi annettavat asiat

Liitteet

- 1 Agenda-CPMR PB_June2024.pdf
- 2 CPMR Political bureau-Albania-kesäkuu 2024.pdf
- 3 FOSS4G 2024 matkaraportti.pdf

.1 Matkaraportit

Tarja Nuotio

CPMR:n Political Bureaun kokous

11.-12.6.2024 Shkoder, Albania

Antti Vasanen, Maiju Kähärä, Natalia Räikkönen

FOSS4G Europe 2024

3.-5.7.2024 Tartto, Viro

Ehdotus

Esittelijä: Kari Häkämies, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi annettavat asiat tiedoksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

---

§ 134

Viranhaltijapäätökset

Salassapidettävät tiedot poistettu.

Ehdotus

Esittelijä: Kari Häkämies, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus merkitsee viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat tiedoksi eikä käytä otto-oikeuttaan.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

---

§ 135

Kokouksen päättäminen

Päätös

Puheenjohtaja Ville Valkonen päätti kokouksen klo 11.48

Muutoksenhakukielto

§121, §122, §123, §124, §125, §126, §127, §128, §129, §130, §132, §133, §134, §135

Muutoksenhakukielto

Tästä päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Oikaisuvaatimus

§131

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kuntalain 134 §:n 1 mom. mukaisen kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Varsinais-Suomen liiton maakuntahallitus
Linnankatu 52 B
PL 273
20101 Turku
sähköposti: kirjaamo@varsinais-suomi.fi

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava kuntayhtymän kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkipäivä, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (1455/2015) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 260 euroa.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.